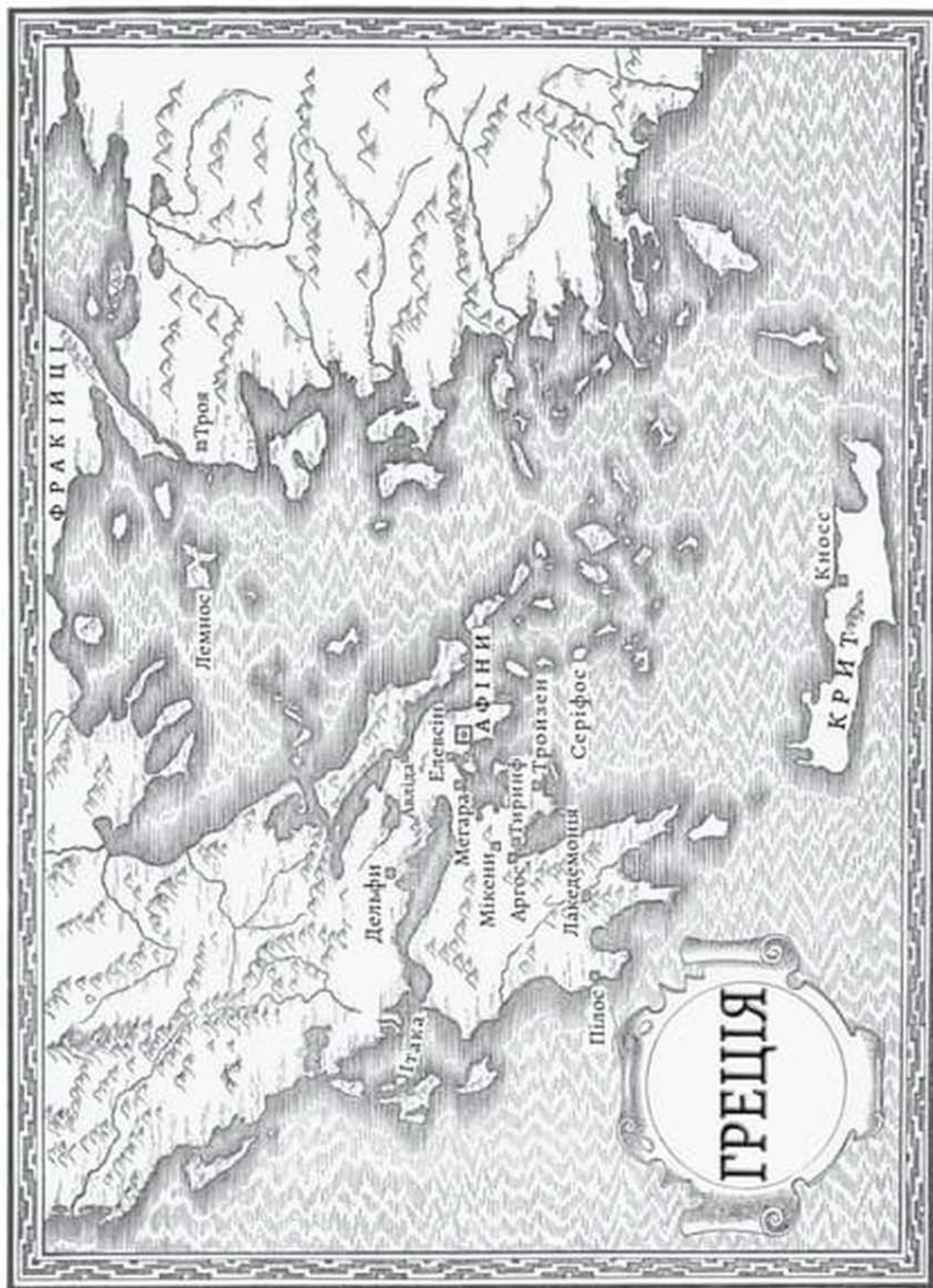
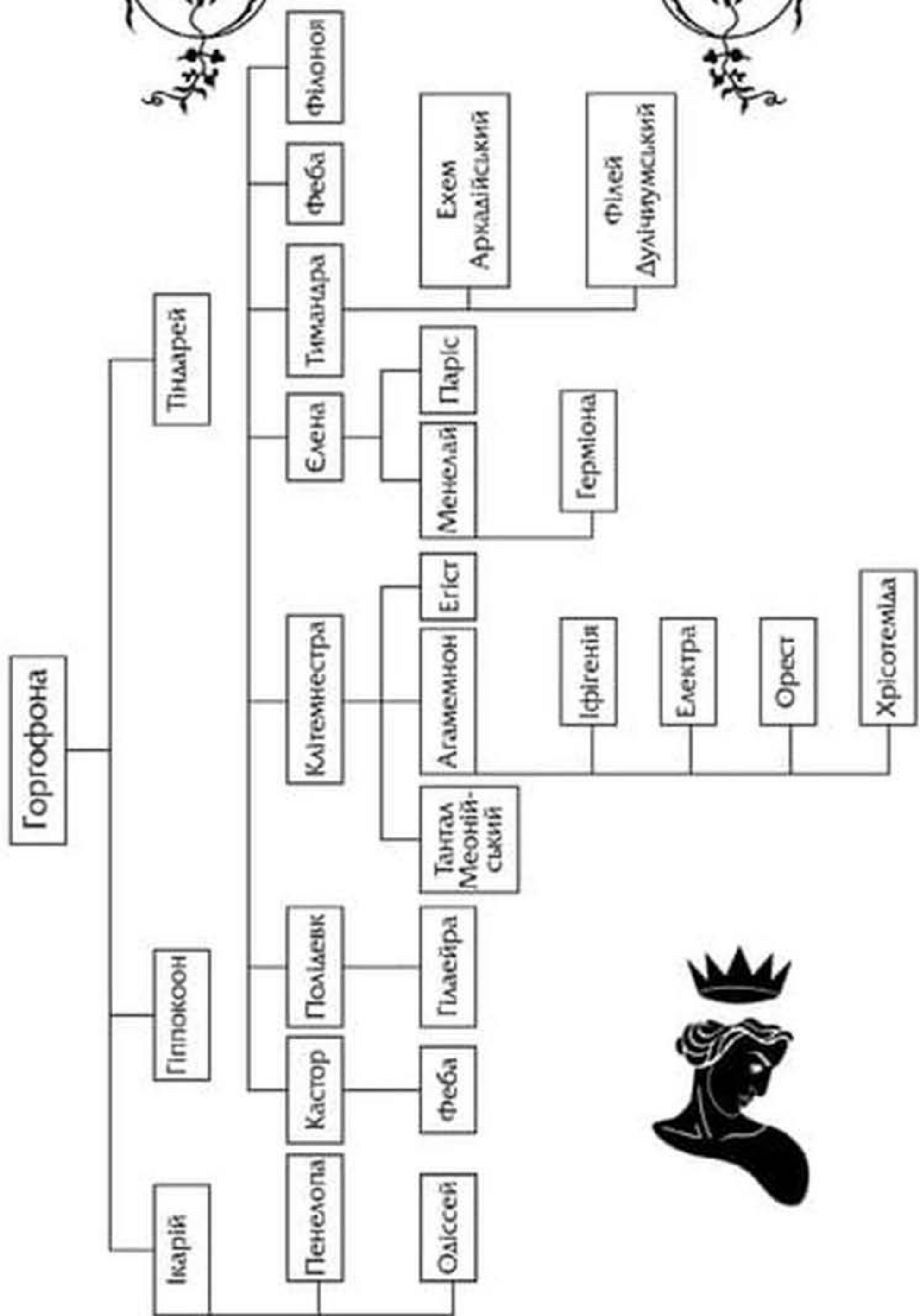

Перелік персонажів

Рід Тіндарея

РІД ТІНДАРЕЯ

Тіндарей, цар Спарти, син Горгофони, чоловік Леди.

Леда, цариця Спарти, донька етолійського царя Тестія. Діти:

Кастор і Полідевк, близнюки, відомі як Тіндаріди (сини Тіндарея), а пізніше як Діоскури (у романській міфології);

Клітемнестра, царівна Спарти, пізніше — цариця Мікен;

Єлена, царівна й цариця Спарти. Пізніше відома як Єлена Троянська. Згідно з міфом, Єлена була донькою Леди та

Зевса, який зґвалтував царицю, перекинувшись на лебедя;

Тимандра, царівна Спарти, пізніше — цариця Аркадії;

Феба й Філоноя.

Ікарій, цар Акарнанії, брат Тіндарея, чоловік Полікасти. Діти:

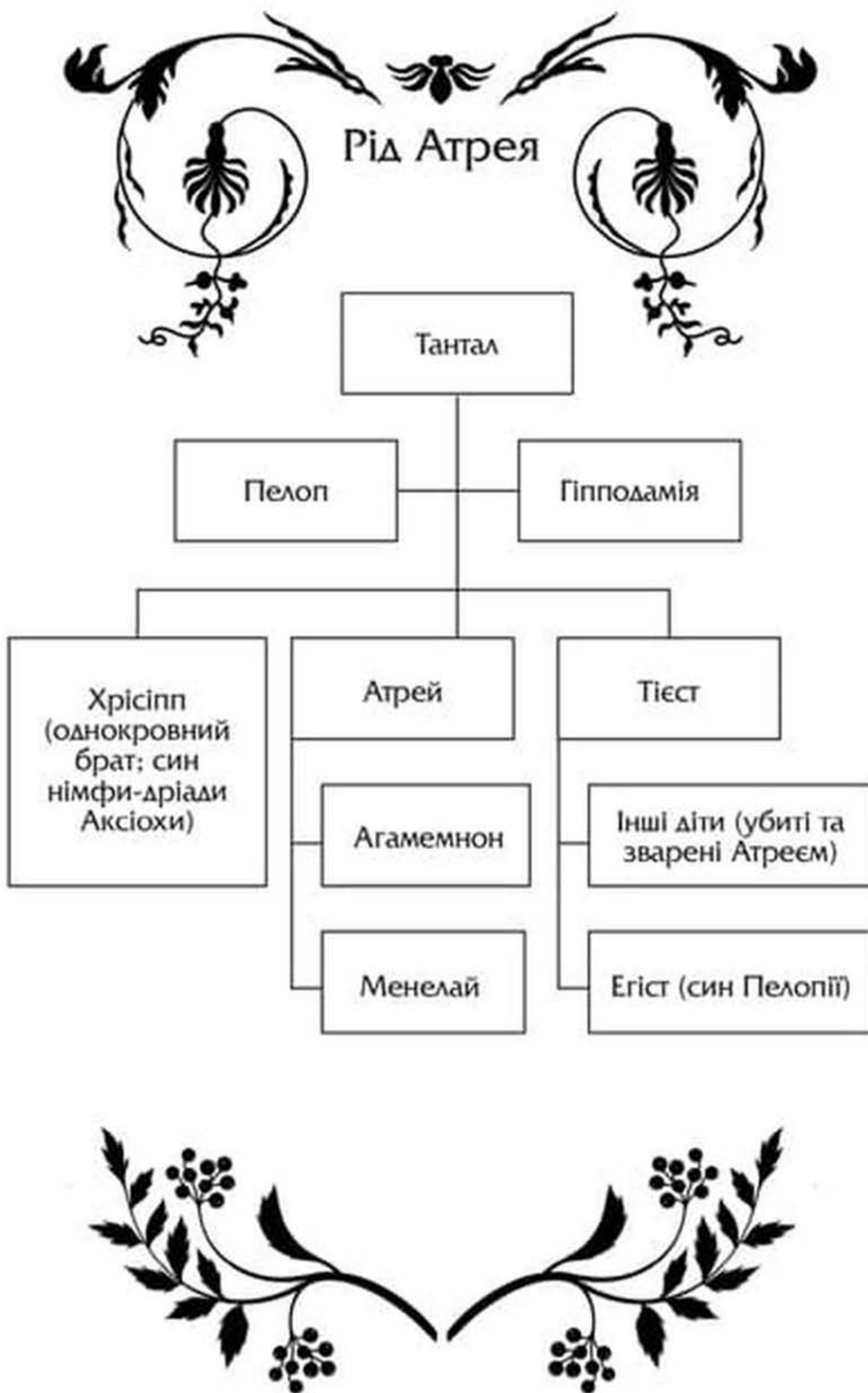
Пенелопа, царівна Акарнанії, пізніше — цариця Ітаки.

Гіппокоон, єдиноутробний брат Тіндарея та Ікарія, убитий Гераклом.

Афарей, іще один єдиноутробний брат Тіндарея та Ікарія. Діти:

Ід та Лінкей, царевичі Мессенії.

Феба й Гілаейра, царівни Мессенії, відомі як доньки Левкіппа (доньки «Білого Коня»), обіцяні в дружини Лінкею та Іду, але викрадені Кастором і Полідевком.

РІД АТРЕЯ

Атрей, син Пелопа й Гіпподамії, цар Мікен. Старший брат Тієста та однокровний брат Хрісіппа. У міфології його рід немає рівних за жорстокістю та розбещеністю. Діти:

Агамемнон, цар Мікен, «володар людей», чоловік Клітемнестри, командувач грецького флоту в Троянській війні;

Менелай, цар Спарти, чоловік Єлени.

Тієст, цар Мікен, який зійшов на трон після вбивства свого брата Атрея. Усіх його трьох синів убив Атрей. Отримавши від оракула пророцтво про те, що його син від власної доньки вб'є Атрея, Тієст згвалтував доньку Пелопію, від якої в нього народився син:

Егіст, убивця власного дядька Атрея, двоюрідний брат Агамемнона й Менелая, коханець Клітемнестри.

Аеропа, донька Катрея, царя Криту, дружина Атрея, коханка Атреєвого брата Тієста.

ІНШІ ПЕРСОНАЖІ

Тесей, грецький герой, викрадач Єлени Прекрасної, цар Афін.

Пейрітой, царевич племені лапітів, друг Тесея.

Киніска, спартіатка.

Хризанта, спартанка, коханка Тимандри.

Тантал, цар Меонії, перший чоловік Клітемнестри.

Калхас, провидець у грецькому війську.

Леон, захисник і радник Клітемнестри в Мікенах.

Ейлін, служниця й довірена особа Клітемнестри в Мікенах.

Полідамант, **Кадм**, **Лікомед**, старійшини Мікен.

Ереб, торговець.

Кассандра, троянська царівна, жриця храму Аполлона, донька Гекуби та Пріама. Після Троянської війни — наложниця царя Агамемнона.

Одіссей, царевич Ітаки, син Лаерта, *polutropos*¹, чоловік Пенелопи.

Аякс Великий, царевич Саламіну, син Теламона, двоюрідний брат героя Ахіллеса.

Тевкр, єдиноутробний брат Аякса.

Аякс Малий, герой із Локриди.

Нестор, цар Пілосу.

Філоктет, царевич Фессалії, славнозвісний лучник.

Менестей, цар Афін.

Діомед, цар Аргосу.

Ідомей, царевич Криту.

Елефенор, герой із Евбеї.

Махаон, син Асклепія, цілитель.

¹ Значення окремих слів, виділених у тексті курсивом, дивіться в давньогрецькому глосарії наприкінці твору. — Тут і далі прим. ред.

ЧАСТИНА І

Немає у світі спокою
честолюбній жінці

Не знати кохання
жінці в короні

Вона любить занадто палко,
хтива

Влада її завелика,
безжальна

Живе лише жагою помсти,
божевільна

Царі — розумні,
всевладні,
богам подібні

Цариці — смертоносні,
безсоромні,
прокляті

1. ЗДОБИЧ

Клітемнестра вдивляється в прірву, але не бачить решток мертвих тіл. Вона марно вишукує очима проломлені черепи, зламані кістки, об'їдені дикими псами та хижими птахами тіла. У темряві провалля лише де-не-де білють відважні квіточки, що проросли в розщілинах. Вона дивується, як-то їм вдалося вирости в такому згубному місці.

Коли вона була малою, жодних квіток там не росло. Вона пам'ятає, як дівчам кралася лісом назирці за старійшинами, які тягли злочинців і слабосилих немовлят стежкою угору й кидали їх в ущелину, яку спартанці називають *Кеадою*. В урвищі каміння гостре, як свіжовідлиті бронзові клинки, і слизьке, як сира риба. Сховавшись, Клітемнестра молилася за всіх чоловіків, приречених на тривалу й болісну смерть. За немовлят вона не могла молитися: від однієї думки про них вона надовго втрачала спокій. Коли вона підходила до краю прірви, то відчувала на своїй шкірі легенький вітерець. Її мати казала, що то мертві малюки, які лежать на дні *Кеади*, розмовляють із нею через вітер. Але в тому шепоті Клітемнестра не могла розібрати слів. Тож вона давала волю уяві, милуючись сонячними променями, що пробивалися крізь листя дерев.

Над лісом висить зловісна тиша. Клітемнестра знає, що за нею стежать. Вона швидко спускається схилом, залишивши

позаду урвище, й обережно ступає по слизькому камінню мисливської стежки. Вітер холоднішає, небо темнішає. Коли вона кілька годин тому вийшла з палацу, сонце щойно зійшло, зігріваючи її шкіру, а трава під ногами ще була вологою від роси. Матір уже сиділа в тронному залі, на її обличчі грало жовтогаряче вранішнє світло, однак Клітемнестра встигла прослизнути повз двері, перш ніж її помітили.

Раптом за деревами вона помічає якийсь рух і чує шелест листя. Клітемнестра оступається й ранить долоню об гострий камінь. Коли вона підводить голову, готова дати відсіч, на неї дивиться пара великих темних очей. Це лише олень. Вона стискає кулак і витирає руку об туніку, перш ніж краплі крові впадуть на землю й залишать слід для її переслідувача.

Вона чує, як десь далеко виють вовки, однак наказує собі йти далі. В її віці спартанські хлопчики парами вступають у бій із вовками й пантерами, що є частиною їхнього навчання. Якось Клітемнестра поголила собі голову й пішла до гімнасії разом із хлопцями, щоб навчитися полювати. Дізнавшись про це, матір дві доби не давала їй їсти. «Під час підготовки спартанських хлопчиків морять голодом доти, доки вони не змушені красти», — сказала вона. Клітемнестра витримала покарання — вона знала, що заслужила його.

Струмок веде до джерела й невеличкого водоспаду. Над ним вона помічає розщелину, що нагадує вхід до печери. Вона лізе вгору вздовж струмка по вкритому мохом камінню. Поранена рука пульсує і ковзає по слизькій поверхні. Лук відтягує спину, а кинджал, що звисає з пояса, б'ється руків'ям об стегно.

Нагорі вона зупиняється, щоб перевести подих. Відриває клапоть від своєї туніки, змочує його в чистій джерельній воді й обмотує закривавлену руку. Крони дубів зливаються з потемнілим небом, усе розпливається перед втомленими очима. Вона знає, що на землі занадто вразлива. «*Що вище видерешся, то краще*», — завжди каже її батько.

Вона спритно вилазить на найвище дерево, вмощується на гілці й прислухається, міцно стискаючи в руці кинджал. Високо в небі світить місяць, його обриси чіткі й холодні, немов срібний щит. Усе тихо, лише чути, як унизу дзюрчить струмок.

Тріскає гілка, і з темряви виринає двоє золотавих очей, що пильно дивляються в неї. Клітемнестра не рухається, кров гупає їй у скроні. На дереві навпроти з тіні вислизає сріблястий силует, показуючи густу шерсть і гострі вуха. Рись.

Звір плигає і приземляється на її дереві. Від поштовху дівчина втрачає рівновагу. Вона чіпляється за гілку, однак її нігті обламуються, долоні зісковзують. Вона падає на багнисту землю. На мить їй забило памороки. Звір готовий стрибнути на неї зверху, але її руки швидко намагаються лук зі стрілами. Вона стріляє і перекочується на бік. Кігті рисі впираються їй у спину, і вона скрикує від болю.

Звір заступає вузьку розщелину, що веде до печери. Якусь мить дівчина та рись дивляться одна на одну. Затим Клітемнестра по-зміїному блискавично нападає і заганяє свій кинджал звіру під лопатку. Рись реве від болю, а Клітемнестра прожогом кидається повз неї в чорноту печери. Вона ледве пролазить через розщелину, обдерши голову й стегна, і завмирає, молячись, щоб у печері не виявилось іншого входу й жодного іншого гостя.

Її очі поволі звикають до темряви. Як не дивно, лук і більшість стріл уцілили, і вона відкладає їх убік. Вона знімає із себе закривавлену туніку й притуляється спиною до холодної скелі. Її важке дихання відлунює у вогкому повітрі, і, здається, ніби печера також дихає. Чи бачить її зараз богиня Артеміда? Їй хотілося б цього, хоча батько завжди казав їй не зважати на богів. А от мати навпаки вірить, що ліс приховує таємниці богів. Печери для неї є схованками, наділеними розумом істот, які там колись мислили й жили. Та, можливо, її батько має рацію: ця печера здається такою ж порожньою,